

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/760 όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής των επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων, τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου και τις απαιτήσεις διαφοροποίησης, τον δανεισμό ρευστών διαθέσιμων και άλλους κανόνες για τα κεφάλαια και όσον αφορά τις απαιτήσεις σχετικά με τη χορήγηση αδειών, τις επενδυτικές πολιτικές και τους όρους λειτουργίας των ευρωπαϊκών μακροπρόθεσμων επενδυτικών κεφαλαίων»

[COM(2021) 722 final — 2021/0377 (COD)]

(2022/C 290/11)

Εισηγητής: ο κ. **Pierre BOLLON**

Αιτήσεις γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 14.2.2022 Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 22.3.2022
Νομική βάση	Άρθρα 114 και 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	3.3.2022
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	23.3.2022
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	568
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	111/1/0

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) υποστηρίζει σθεναρά την προτεινόμενη ισορροπημένη αναθεώρηση του κανονισμού για τα ευρωπαϊκά μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια (ΕΜΕΚ), δεδομένου ότι η προηγούμενη μορφή του δεν πέτυχε τους καθ' όλα θεμιτούς στόχους του. Η μετατόπιση των χρηματοδοτικών πόρων και των αποταμιεύσεων προς μακροπρόθεσμες επενδύσεις είναι ιδιαίτερα αναγκαία για την χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID και για τη διττή ψηφιακή και κλιματική μετάβαση. Από την άποψη αυτή, είναι πράγματι απαραίτητη η εμπειριστατωμένη επανεξέταση του κανονισμού ΕΜΕΚ. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ ευελπιστεί ότι η διαδικασία έγκρισης δεν θα οδηγήσει στην προσθήκη νέων κανονιστικών απαιτήσεων που θα αποδυνάμωναν την τάση προς μεγαλύτερη απλούστευση όπως ορδά προτείνει η Επιτροπή.

1.2. Τα «ΕΜΕΚ 2» συνιστούν επίκαιρη και σημαντική πρόταση που μπορεί να τονώσει ουσιαστικά την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην ΕΕ. Τα ΕΜΕΚ είναι μακροπρόθεσμα κεφάλαια που επωφελούνται από ένα «ευρωπαϊκό διαβατήριο». Θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη χρηματοδότηση της διττής κλιματικής και ψηφιακής μετάβασης, στη δημιουργία υποδομών μεταφορών και κοινωνικών υποδομών, στη χρηματοδότηση έργων στέγασης, καθώς και, φυσικά, στη χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, ιδίως καινοτόμων και νεοφυών επιχειρήσεων.

1.3. Σε αυτό το στάδιο, δυστυχώς, δεν υπάρχει επαρκώς ακριβής εκτίμηση του συνολικού ελλείμματος στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Απαιτείται ακόμη δουλειά σε ευρωπαϊκό επίπεδο για μια καλύτερη εκτίμηση, αλλά η ανάγκη χρηματοδότησης είναι αναμφίβολα μεγάλη και ανέρχεται σε πολλά τρισεκατομμύρια ευρώ.

1.4. Η ΕΟΚΕ τονίζει με έμφαση τη σημασία της χρηματοδότησης της ουσιαστικής μετάβασης προς μια ευρωπαϊκή οικονομία με πολύ μικρότερη ένταση άνθρακα (και τελικά με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα) και της ευρωπαϊκής «Στρατηγικής χρηματοδότησης της μετάβασης προς μια βιώσιμη οικονομία». Είναι επίσης αναγκαίο να αυξηθεί η προσβασιμότητα των περιβαλλοντικών, κοινωνικών δεδομένων και διακυβέρνησης (ΠΚΔ) και οικονομικών δεδομένων, ιδίως μέσω του έργου του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Σημείου Πρόσβασης (ESAP) και, κυρίως, της αναγκαίας ρύθμισης και εποπτείας των παρόχων δεδομένων.

1.5. Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα «ΕΜΕΚ 2» περιλαμβάνει στοχευμένες βελτιώσεις σε επιλέξιμες επενδύσεις. Αυτό θα διευρύνει το επενδυτικό σύμπαν των ΕΜΕΚ και θα στηρίξει την οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα. Θα τους επιτρέπει επίσης να καλύψουν ευρύτερο γεωγραφικό πεδίο επενδύσεων εντός της Ευρώπης.

1.6. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την προσαρμογή των προηγούμενων αποτρεπτικών φραγμών στην πρόσβαση στα ΕΜΕΚ για τους ιδιώτες επενδυτές, οι οποίοι επί του παρόντος δεν μπορούν να επωφεληθούν από τις αποδόσεις των μακροπρόθεσμων επενδύσεων. Τα ΕΜΕΚ θα συμπληρώσουν συνεπώς τη σημερινή επιτυχία των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ). Πρόκειται για σημαντική κίνηση, πόσο μάλλον που η προστασία των επενδυτών ενισχύεται από τη νέα ισχυρή σύνδεση με τις υποχρεωτικές «αξιολογήσεις καταλληλότητας» βάσει της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID II) και την αποσαφήνιση των κανόνων σχετικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει επίσης με έμφαση τις πολυάριθμες προηγούμενες εκκλήσεις της για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης των επενδυτών παντού στην Ευρώπη.

1.7. Η ΕΟΚΕ θα είναι ανοικτή σε ΕΜΕΚ «μερικών ανοικτού τύπου» (παράλληλα με τα ΕΜΕΚ «κλειστού τύπου») — δηλ. ΕΜΕΚ που μπορεί να είναι μεγάλα και διαφοροποιημένα και να επιτρέπουν εξαγορές (και εγγραφές) μετά από προθεσμία προειδοποίησης, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι οι δυνατότητες αυτές καθορίζονται σαφώς στα έγγραφα που παρέχονται στους πελάτες και εσποτεύονται από την αρμόδια εθνική αρχή. Προκειμένου να καταστούν πιο «ρευστά», αυτά τα ΕΜΕΚ θα πρέπει να είναι σε θέση να επενδύουν έως και 50 % (ενδεχομένως δε και περισσότερο) σε διαφοροποιημένα περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με τους κανόνες των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ). Περαιτέρω αύξηση του πιθανού επιπέδου επενδύσεων σε άλλα κεφάλαια θα βοηθούσε επίσης σημαντικά.

1.8. Δεδομένου ότι τα ΕΜΕΚ πρέπει να τηρούν αυστηρά τους κανόνες που ορίζονται σε ευρωπαϊκό κανονισμό, μια πρόσθετη θετική δράση θα ήταν να αξιολογήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την αξία και τη σκοπιμότητα να τους επιτρέψει να χρησιμοποιούν έναν διεθνή αριθμό αναγνώρισης τίτλου (ISIN) «.eu», βελτιώνοντας τη διαθεσιμότητα και την προβολή τους σε διασυνοριακό επίπεδο. Είναι ευπρόσδεκτος ο ισχυρός ρόλος της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) στην έγκριση ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, στην προώθηση της εποπτικής σύγκλισης και στον συντονισμό του εποπτικού έργου, παράλληλα με τις ενεργές εθνικές ρυθμιστικές αρχές.

1.9. Είναι σημαντικό να διευκολυνθεί η επιλεξιμότητα των ΕΜΕΚ για λογαριασμούς ταμειωτηρίου, για συμβάσεις ασφάλισης ζωής που συνδυάζουν ασφάλεια ζωής με επενδύσεις, για προγράμματα αποταμίευσης εργαζομένων και, φυσικά, για συνταξιοδοτικούς μηχανισμούς όπως το Πανευρωπαϊκό Συνταξιοδοτικό Προϊόν. Ταυτόχρονα, η τρέχουσα πρόταση αναδιאτύωσης της οδηγίας Φερεγγυότητα 2 και η μελλοντική αναθεώρηση της οδηγίας σχετικά με τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (ΙΕΣΠ) θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν ένα κίνητρο για τις ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές επιχειρήσεις να επενδύουν σε ΕΜΕΚ.

1.10. Τέλος, οι Ευρωπαίοι επενδυτές σε ΕΜΕΚ θα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται από τη «βέλτιστη φορολογική μεταχείριση» των αποταμιεύσεων τους στη χώρα διαμονής τους. Οι μακροπρόθεσμοι επενδυτές θα πρέπει να επωφελούνται παντού στην Ευρώπη από σταθερούς φορολογικούς κανόνες που παρέχουν κίνητρα.

2. Κύρια σημεία της πρότασης της Επιτροπής

2.1. Ο κανονισμός ΕΜΕΚ αποτελεί ευρωπαϊκό πλαίσιο για τους οργανισμούς εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΕΕ) που επενδύουν σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις, όπως έργα κοινωνικών υποδομών και υποδομών μεταφορών, ακίνητα και ΜΜΕ. Ο κανονισμός ΕΜΕΚ θεσπίζει ενιαίους κανόνες για την αδειοδότηση, τις επενδυτικές πολιτικές και τους όρους λειτουργίας και εμπορικής προώθησης των ΕΜΕΚ.

2.2. Σκοπός του κανονιστικού πλαισίου για τα ΕΜΕΚ είναι να διευκολύνει τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις θεσμικών και ιδιωτών επενδυτών σε αυτά τα είδη περιουσιακών στοιχείων και να παρέχει μια εναλλακτική, μη τραπεζική πηγή χρηματοδότησης στην πραγματική οικονομία

2.3. Η παρούσα αναθεώρηση αποσκοπεί στην ενίσχυση της αποδοχής των ΕΜΕΚ σε όλη την ΕΕ προς όφελος της ευρωπαϊκής οικονομίας και των επενδυτών. Αυτή, με τη σειρά της, θα στηρίξει τη συνεχή ανάπτυξη της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, η οποία έχει επίσης ως στόχο να διευκολύνει την πρόσβαση των εταιρειών της ΕΕ σε πιο σταθερή, βιώσιμη και διαφοροποιημένη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση.

2.4. Από την έγκριση του αρχικού νομικού πλαισίου ΕΜΕΚ τον Απρίλιο του 2015, έχουν δρομολογηθεί μόλις 67 ΕΜΕΚ (μέχρι τον Φεβρουάριο του 2022) τα οποία διαχειρίζονται σχετικά μικρό αριθμό καθαρών στοιχείων ενεργητικού (που εκτιμώνται σε περίπου 2,4 δισ. ευρώ το 2021). Τα εν λόγω ΕΜΕΚ που έχουν λάβει άδεια, έχουν την έδρα τους μόνο σε τέσσερα κράτη μέλη (Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία και Λουξεμβούργο), και κανένα από τα άλλα κράτη μέλη δεν διέθετε εγχώρια ΕΜΕΚ.

2.5. Ενώ το ΕΜΕΚ εξακολουθεί να είναι ένα σχετικά νέο πλαίσιο, τα διαθέσιμα δεδομένα της αγοράς καταδεικνύουν ότι η ανάπτυξη της αγοράς δεν έχει κλιμακωθεί όπως αναμενόταν.

2.6. Με βάση την αξιολόγηση της λειτουργίας του νομικού πλαισίου για τα ΕΜΕΚ και τα σχόλια που υπέβαλαν τα ενδιαφερόμενα μέρη, τα πλεονεκτήματα των ΕΜΕΚ μειώνονται από τους περιοριστικούς κανόνες για τα επενδυτικά κεφάλαια και τους φραγμούς εισόδου για τους ιδιώτες επενδυτές, των οποίων το συνδυασμένο αποτέλεσμα μειώνει τη χρησιμότητα, την

αποτελεσματικότητα και την ελκυστικότητα του νομικού πλαισίου των ΕΜΕΚ για τους διαχειριστές και τους επενδυτές. Οι περιορισμοί αυτοί είναι οι βασικοί παράγοντες στους οποίους οφείλεται η αδυναμία των ΕΜΕΚ να αναβαθμιστούν σημαντικά και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους να διοχετεύσουν επενδύσεις στην πραγματική οικονομία.

2.7. Σε αυτό το πλαίσιο, η επανεξέταση του κανονιστικού πλαισίου ΕΜΕΚ επιδιώκει την επιτάχυνση της αποδοχής και τη βελτίωση της ελκυστικότητας των ΕΜΕΚ μέσω στοχευμένων αλλαγών στους κανόνες που τα διέπουν. Αυτό σημαίνει ιδίως διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων, επιτρέποντας πιο ευέλικτους κανόνες για τα κεφάλαια που περιλαμβάνουν τη διευκόλυνση των στρατηγικών αμοιβαίων κεφαλαίων που επενδύουν σε άλλα αμοιβαία κεφάλαια, και μειώνοντας τους αδικαιολόγητους φραγμούς που εμποδίζουν τους ιδιώτες επενδυτές να έχουν πρόσβαση σε ΕΜΕΚ, και ειδικότερα όσον αφορά την απαίτηση αρχικής επένδυσης ύψους 10 000 ευρώ και τη μέγιστη απαίτηση συνολικού ορίου 10 % για τους ιδιώτες επενδυτές των οποίων τα χρηματοοικονομικά χαρτοφυλάκια είναι κάτω από 500 000 ευρώ.

2.8. Επιπλέον, η πρόταση αποσκοπεί να καταστήσει ελκυστικότερη τη δομή των ΕΜΕΚ με τη χαλάρωση επιλεγμένων κανόνων για τα ΕΜΕΚ που διανέμονται αποκλειστικά σε επαγγελματίες επενδυτές. Η επανεξέταση του νομικού πλαισίου για τα ΕΜΕΚ θεσπίζει επίσης έναν προαιρετικό μηχανισμό για το παράθυρο ρευστότητας με σκοπό την παροχή πρόσθετης ρευστότητας σε επενδυτές ΕΜΕΚ και σε νεοεισερχόμενους επενδυτές, χωρίς να απαιτείται ανάληψη από το κεφάλαιο των ΕΜΕΚ. Η πρόταση επιδιώκει επίσης να εξασφαλίσει την ύπαρξη κατάλληλων διασφαλίσεων για την προστασία των επενδυτών.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει σθεναρά την προτεινόμενη ισορροπημένη αναθεώρηση του κανονισμού ΕΜΕΚ, δεδομένου ότι η προηγούμενη μορφή του δεν πέτυχε τους καθ' όλα θεμιτούς στόχους του. Η εν λόγω ευπρόσδεκτη αναθεώρηση είχε ήδη ληφθεί υπόψη στη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ένωση Κεφαλαιαγορών»⁽¹⁾ ως ακρογωνιαίος λίθος του νέου σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών.

3.2. Πράγματι, πέρα από τη βελτίωση της αποδοτικότητας και της ασφάλειας των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών, η μετατόπιση των χρηματοδοτικών πόρων και των αποταμιεύσεων προς μακροπρόθεσμες επενδύσεις είναι ιδιαίτερα αναγκαία για την χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID και για τη διττή ψηφιακή και κλιματική μετάβαση. Από την άποψη αυτή, είναι πράγματι απαραίτητη η εμπειριστατωμένη επανεξέταση του κανονισμού ΕΜΕΚ. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ ευελπιστεί ότι η διαδικασία έγκρισης δεν θα οδηγήσει στην προσθήκη νέων κανονιστικών απαιτήσεων που θα αποδυνάμωναν την τάση προς μεγαλύτερη απλούστευση όπως ορθά προτείνει η Επιτροπή.

3.3. Τα ΕΜΕΚ είναι μακροπρόθεσμα κεφάλαια που μπορούν να διατεθούν εμπορικά και να εγγραφούν σε διασυνοριακή βάση ολόκληρη την Ένωση, καθώς επωφελούνται από ένα «ευρωπαϊκό διαβατήριο». Θα μπορέσουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία υποδομών (όπως οι μεταφορές και η ενέργεια), στην αναβάθμιση της στέγασης, στη χρηματοδότηση της έρευνας και της ανάπτυξης και, φυσικά, στη χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και νεοφυών επιχειρήσεων (επενδύσεις που δεν επωφελούνται γενικά από τη ρευστότητα που παρέχεται μέσω εισαγωγής στις χρηματοπιστωτικές αγορές), προωθώντας έτσι τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

3.4. Η ΕΟΚΕ τονίζει επίσης με έμφαση τη σημασία της χρηματοδότησης της ουσιαστικής μετάβασης προς μια ευρωπαϊκή οικονομία χωρίς αποκλεισμούς και πολύ μικρότερης έντασης άνθρακα (και τελικά με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα), καθώς και της ευρωπαϊκής «στρατηγικής για τη χρηματοδότηση της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία», ιδίως της προτεινόμενης οδηγίας για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες και της προβλεπόμενης κοινωνικής «ταξινόμιας». Είναι επίσης αναγκαίο να αυξηθεί η προσβασιμότητα των ΠΚΔ και των οικονομικών δεδομένων, ιδίως μέσω του έργου του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Σημείου Πρόσβασης (ESAP) και, κυρίως, της αναγκαίας ρύθμισης και εποπτείας των παρόχων δεδομένων. Οι εργασίες για τα σήματα ΠΚΔ θα πρέπει επίσης να επιταχυνθούν για την παροχή καθοδήγησης στους επενδυτές ΕΜΕΚ.

3.5. Η καλά σταθμισμένη και αναλογική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα «ΕΜΕΚ 2» περιλαμβάνει ορθά στοχευμένες βελτιώσεις σε επιλέξιμες επενδύσεις που θα επιτρέψουν ισχυρότερη στήριξη της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας μέσω των ΕΜΕΚ. Ως εκ τούτου, σημαντικός αριθμός τους θα είναι πιο διαφοροποιημένοι, καθώς το επενδυτικό σύμπαν των ΕΜΕΚ θα διευρυνθεί, αυξάνοντας τον αριθμό των ευκαιριών. Άλλα κεφάλαια θα είναι πιο συγκεντρωμένα, εστιάζοντας σε βασικές επενδύσεις. Οι αλλαγές θα επιτρέψουν επίσης στα ΕΜΕΚ να καλύψουν ευρύτερο γεωγραφικό πεδίο επενδύσεων εντός της Ευρώπης.

3.6. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την προσαρμογή των προηγούμενων αποτρεπτικών φραγμών στην πρόσβαση των ιδιωτών επενδυτών σε ΕΜΕΚ. Δεδομένου του τεράστιου όγκου των αποταμιεύσεων που δεν μπορούν σήμερα να επωφεληθούν από την απόδοση των μακροπρόθεσμων επενδύσεων, πρόκειται για σημαντική κίνηση, ιδίως σε ένα πλαίσιο χαμηλών (αν και σε ορισμένες περιπτώσεις αυξανόμενων) επιτοκίων και πληθωριστικών πιέσεων. Όσον αφορά την προστασία των επενδυτών, η παροχή ευρύτερου φάσματος επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών στρατηγικών έχει μεγάλη σημασία και θα είναι αποτελεσματικότερη από τους

⁽¹⁾ ΕΕ C 155 της 30.4.2021, σ. 20.

λεπτομερείς περιορισμούς του 2015, οι οποίοι είχαν το μειονέκτημα του σοβαρού περιορισμού της προσφοράς κεφαλαίων σε επενδυτές τόσο θεσμικούς όσο και μικροεπενδυτές. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη νέα ισχυρή σύνδεση με τις υποχρεωτικές «αξιολογήσεις καταλληλότητας» της οδηγίας MiFID, καθώς και για την αποσαφήνιση των κανόνων σχετικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει επίσης με έμφαση τις πολυάριθμες προηγούμενες εκκλήσεις της για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης των επενδυτών παντού στην Ευρώπη.

3.7. Ένας τύπος ΕΜΕΚ έχει χαρακτηριστικά που τα καθιστούν παρόμοια με τα «κλειστού τύπου» κεφάλαια. Σύμφωνα με αυτά, ο κλασικός τρόπος παροχής ρευστότητας στους επενδυτές είναι, όπως προτείνεται, προαιρετικοί «μηχανισμοί παράθυρων» μέσω μηχανισμών δευτερογενούς διαπραγμάτευσης, αλλά οι μηχανισμοί αυτοί είναι συχνά δύσκολο ή ακόμη και πρακτικά αδύνατον να εφαρμοστούν, ιδίως όταν οι «ειδικοί διαπραγματευτές» σπανίζουν (κίνδυνος που επισημαίνεται στη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ της 16ης Οκτωβρίου 2013, ο οποίος δυστυχώς έχει υλοποιηθεί).

3.8. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, παράλληλα με τα «ΕΜΕΚ κλειστού τύπου», η ΕΟΚΕ θα είναι επίσης ανοικτή σε ΕΜΕΚ «μερικώς ανοικτού τύπου»⁽²⁾, δηλαδή σε ΕΜΕΚ που μπορεί να είναι μεγάλα και διαφοροποιημένα και να επιτρέπουν περιοδικά (π.χ. δύο φορές το χρόνο) εξαγορές (καθώς και εγγραφές) μετά από προθεσμία προειδοποίησης (π.χ. 90 ημέρες), υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι οι δυνατότητες αυτές καθορίζονται σαφώς από τον διαχειριστή των ΕΜΕΚ στην τεκμηρίωση που παρέχεται στους πελάτες και εσπτεύεται από την αρμόδια εθνική αρχή. Η πρόταση της Επιτροπής για την παροχή μεγαλύτερης σαφήνειας στα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα όσον αφορά το ποσοστό απόσυρσης της εξαγοράς αποτελεί ένα θετικό πρώτο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, το οποίο θα πρέπει να ακολουθήσουν και άλλοι. Προκειμένου να καταστούν πιο «ρευστά», αυτά τα μερικώς ανοικτού τύπου ΕΜΕΚ θα πρέπει να είναι σε θέση να επενδύουν έως και 50 % (ενδεχομένως δε και περισσότερο) σε διαφοροποιημένα περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με τους κανόνες των ΟΣΕΚΑ. Περαιτέρω αυξήσεις του πιθανού επιπέδου επενδύσεων σε άλλα κεφάλαια θα βοηθούσαν επίσης σημαντικά.

3.9. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί τα κεφάλαια που συγκεντρώνονται μέσω των ΕΜΕΚ να επενδύονται ουσιαστικά στην οικονομία της ΕΕ, λόγω του σκληρού ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο και της ανάγκης χρηματοδότησης της διττής μετάβασης. Σε αυτό το στάδιο, δυστυχώς, δεν υπάρχει επαρκώς ακριβής εκτίμηση του ελλείμματος στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Απαιτείται ακόμη δουλειά σε ευρωπαϊκό επίπεδο για μια καλύτερη εκτίμηση, αλλά η ανάγκη χρηματοδότησης είναι αναμφίβολα μεγάλη και ανέρχεται σε πολλά τρισεκατομμύρια ευρώ (χαμηλό μονοψήφιο ποσοστό του ΑΕγχΠ της ΕΕ), εάν συνυπολογιστούν οι ανάγκες για το κλίμα και τη βιωσιμότητα, για ίδια κεφάλαια και καινοτόμες ΜΜΕ και νεοφυείς επιχειρήσεις, για υποδομές μεταφορών και, κυρίως, για κοινωνικές υποδομές.

3.10. Δεδομένου ότι τα ΕΜΕΚ πρέπει να τηρούν αυστηρά τους κανόνες που ορίζονται σε ευρωπαϊκό κανονισμό, μια πρόσθετη θετική δράση θα ήταν να αξιολογήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την αξία και τη σκοπιμότητα να τους επιτρέψει να χρησιμοποιούν έναν κωδικό ISIN «eu», βελτιώνοντας τη διαθεσιμότητα και την προβολή τους σε διασυνοριακό επίπεδο. Η ΕΟΚΕ επικροτεί, στο πλαίσιο αυτό, την ενίσχυση του μητρώου ΕΜΕΚ που προτείνει η Επιτροπή. Η ΕΟΚΕ ζητεί τη θέσπιση και την επιβολή σαφών κανόνων σε επίπεδο ΕΕ, υπό τον αποτελεσματικό ηγετικό ρόλο της ESMA και με τη δέουσα συνεργασία των ενεργών εθνικών ρυθμιστικών αρχών. Ειδικότερα, οι κανόνες πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι διαχειριστές ΕΜΕΚ ενσωματώνουν κατάλληλα εργαλεία διαχείρισης ρευστότητας (LMT) στα κεφάλαια που δημιουργούν και παρέχουν επίσης σαφείς και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τις προμήθειες και τους κινδύνους, όπως προβλέπεται ήδη από τον κανονισμό σχετικά με τα έγγραφα βασικών πληροφοριών που αφορούν συσκευασμένα επενδυτικά προϊόντα για ιδιώτες επενδυτές και επενδυτικά προϊόντα βασισμένα σε ασφάλιση (PRIIP) και την νομοθεσία MiFID.

3.11. Είναι σημαντικό να διευκολυνθεί η επιλεξιμότητα των ΕΜΕΚ για λογαριασμούς ταμειυτηρίου, για ασφαλιστήρια ζωής μεταβλητού κεφαλαίου, για προγράμματα αποταμίευσης εργαζομένων και, φυσικά, για συνταξιοδοτικούς μηχανισμούς όπως το Πανευρωπαϊκό Συνταξιοδοτικό Προϊόν. Ταυτόχρονα, η τρέχουσα πρόταση αναδιτύπωσης της οδηγίας Φερεγγυότητα 2 και η μελλοντική αναθεώρηση της οδηγίας ΙΕΣΠ θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν ένα κίνητρο για τις ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές επιχειρήσεις να επενδύουν σε ΕΜΕΚ.

3.12. Τέλος, οι Ευρωπαίοι επενδυτές σε ΕΜΕΚ θα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται από τη «βέλτιστη φορολογική μεταχείριση» των αποταμιεύσεών τους στη χώρα διαμονής τους. Δυστυχώς, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, η βραχυπρόθεσμη αποταμίευση σε ρευστά περιουσιακά στοιχεία είναι σήμερα πολύ συχνά ευνοϊκή από δημοσιονομική άποψη, στέλνοντας στους επενδυτές το λάθος μήνυμα ότι είναι καλύτερο να «προτιμούν τη ρευστότητα», ακόμη και όταν θα μπορούσαν να είναι περισσότερο προσανατολισμένοι προς μακροπρόθεσμους στόχους. Σε κάθε περίπτωση, οι μακροπρόθεσμοι επενδυτές θα πρέπει να επωφελούνται από σταθερούς φορολογικούς κανόνες που παρέχουν κίνητρα.

Βρυξέλλες, 23 Μαρτίου 2022.

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Christa SCHWENG

⁽²⁾ Όπως προβλέπεται επί του παρόντος στο επικείμενο σύστημα μακροπρόθεσμων περιουσιακών στοιχείων (Long Term Asset Fund — LTAF) στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η πλειονότητα όσων απάντησαν στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων της Επιτροπής είχε την ίδια άποψη (βλ. σ. 73).